

Pealinnateataja

Ilmub iga kolmapäeva ja laupäeva hommikul

TOIMETUS JA TALITUS: Tallinnas, Harju tän. nr. 45.
Avatud kella 9-st kuni kella 2-ni. Telefon 427-50.
Väljaandja: Tallinna Majaomanike Selts. Trükkikoja
telefon 434-44.

TELLIMISE HIND:

Tallinna Majaomanikkude Seltsi liikmelle:
1 aastaks 3 kr., ½ aastaks 1.60 kr., 3 kuuks 0.90 kr.,
1 kuuks 0.35 krooni koos postikuludega.

Teistele tellijale:

1 aastaks 4.50 kr., ½ aastaks 2.50 kr., 3 kuuks 1.35 kr.,
1 kuuks 0.50 kr. koos postikuludega.
Kuulutused: kuulutusküljel 5 s., tekstis 8 s., tekstis
10 senti mm veeru laiuses.

Nr. 94 (561)

Laupäeval, 3. detsembril 1938.

6. aastakäik

Tapeete

Fr. Martinson Tallinn, Tartu mnt. 1, kõnetr. 314-00

uudismustreid moodsaimas valikus parimaist vabrikuist soovitab

Majaomanike

PEREKONNAÕHTU

4. dets. s. a., algusega kell 8 õht. restoran „Pariisi“ ruumes

SISSEPÄÄS 50 SENTI

Pääsmete eelmüük Seltsi büroos, Harju 45, II korral, kella 9 — 3-ni

Majaomanike perekonna-õhtu

pühapäeval, 4. jkp.

Pühapäeval, 4. jkp. kell 8 õhtul peetakse restor. „Pariisi“ ruumes majaomanike traditsiooniline perekonnaõhtu. Õhtust võivad osa võtta Tall. Majaom. Seltsi liikmed ühes perekondadega ja kutsutud külalistega.

Arvestades, et pilettide eelmüük on olnud elav ja pilettide arv piiratud, soovitame pilettidega varustuda veel laupäeval kuni kella 3-ni ja pühapäeval kella 12—2-ni päeval.

Õhtu kava on rikkalik: tants, laule kvartettist ja mitmesuguseid teisi ettelandeid.

Kuna seni peetud perekonnaõhtud on kujunenud meeleolurikkaks, siis loodame, et ka eelolev ei jäta midagi soovida.

Uus tuletõrjehoonne valmib

Uue priitijamaja välistööd on lõpetamisel ja peatselt alustatakse sisetööd.

Hoone kehtmine oja on neljakordne, tiivad — kahetõrjed. Torn, mille kõrgus 31,60 m, ehitati eraldi peatõrjusest ja ühendatakse maa-aluse tunneli kaudu tuletõrjehoonne feldriforraga; tunnelis asetseb ka voolikute pesemisruum.

Hoone feldriforral asetsevad: tuletõrje- ja gaasifaiteruumid, tuletõrje fooki lõõgitaal ja fook, keffüteruumid, kuurid jne.

1. korral: garaažid, remonttöötoad, signaalsüsteemid, tuletõrje liidu kauplus ja majahoidja korter.

2. korral: valvemeeskonna ruumid, mõimla, tuletõrjejuhtide koosolekute ruum ja kantselei, ambulants, riiete kuivatamisruum, tuletõrje varakamber, tuletõrjefooki ja muuseumi ruumid ja tuletõrjefooki meeskonnaruum.

3. korral: tuletõrje liidu juhatusruumid ja 4 korterit tuletõrje juhtidele.

4. korral: gaasifaitse auditoorium ja laboratoorium ja 4 elukorterit.

Hoone kubatuur ilma tornita on 20 060 m³. Ehitustöödega alustati 15. aug. 1937. a. ja nüüd on toorehitus valmis. Toorehitus maksab 210 000 krooni ja kogu ehitus valmishituna 370 000 krooni; torni ehitus 40 000 krooni.

Uus maks majaomanikele Tallinnas tuleb sõiduteede korrashoiu erimaks

Linna ehituskomisjonis oli kaalumisel Tallinna sõiduteede korrashoiu erimaksu määramine, mille kohaselt linn võtab sõiduteede korrastamise peaaegu ülesannalist enda kätte.

Sõiduteede korrashoiu erimaksu võetakse aastaks majavaluise krundi tänavale või avaliku platši äärse piirjoone püüses igalt meetrilt järgmises suuruses:

3., 4. või 5. ehitusrajoonis asetsevatil kruntidelt Kr. 1.20.

6. ehitusrajoonis asetsevatil kruntidelt Kr. 1.— ja väljaspool ehitusrajooni asetsevatil kruntidelt Kr. 0.12.

Sõiduteede erimaks tasutakse linnisvaramaksuga ühistel tähtaegadel.

Ujaloomuuseum

„Paksu Margareetasse“

Praegu teostatakse „Paksu Margareetasse“ ühenduses olevates hoonetes ümberehitusi, kusjuures püütakse säilitada torni ajalooline välisus.

Ümberehituse teel saavutatud ruumid võetakse kasutamisele Tallinna Ujaloomuuseumi jaoks. Sellesse muuseumi koondatakse tulevikus kõik kultuurilooliselt tähtsad esemed, mis tulevad ilmsiks kas lammutatavast ehitusest või saadakse muul teel. Suuremaid ja ilmasitukilaid esemeid tahetakse paigutada voolikutele ja torni ja hooni.

Esimisel korral asetseb muuseumi mestitüül; 2., 3. ja 4. korral oleksid muuseumiruumid ja üks ruum loengute korraldamiseks. Esimete paigutamiseks ruumides saavutatakse ümberehituse teel kokku 450 m² pindala.

Ehitustöödega alustati käesoleva aastaku augustikuus ja need viiakse lõpule detsembris l. a. Ümberehitus läheb maksma Kr. 31 000.

Linna ehitusplaani muudeti

Vastavalt teedeministri soovile muudeti linna ehitusplaani Kruusa tänava rajoonis, kusjuures tänava õigendamine peab teostuma uute hoonete püstitamisel. Seniste hoonete juures pole lubatud teostada juure- ja pealeehitusi ega ka kapitaalremonte.

Tähistame

a avaldame lugupeetud
jätanu meile ülesnäidatud

äritegevuse juubelit

ostjaskonnale südamlukku
usalduse ja poolehoidu eest

Juubeli puhul

alates 25. nov. kuni 10. dets.
müüme eriti odavate hindadega

Firma A. LINTSOV

Harju 38. Tel. 443-60

Prügiwedu fonduslikuts 1940. a. alates

Linna ehituskomisjonis on käsil pealinna prügiwedu korraldamise fundamendide loostamine. Sundmäärus hakkab kehtima 1. jaanuarist 1940. a. Selle määruse kohaselt toimub prügiwedu hermeetiliste pleknõudega, kusjuures nõude tühjendamine vastavalt autodesse peab toimuma tolmuvabalt.

Sundmäärus haarab esmajoones jüdalinna osa, kus umbes 50 000 elaniku. 1942. a. alates tehakse pühkmetvedu funduslikult üle linna.

Pühkmetvedu korraldamist ei katvate linn monopoliseerida, vaid jätab selle vaba võistluse alusele.

Majaomanikud peavad endile muretsema määruse ettenähtud ehitusviisiga pleknõud, mille kohta instruksioonid ilmutavad hiljem.

Raudbetoonist kõlakoda poeglase gümnaasiumi õuel

Poeglase gümnaasiumi hoonile püstitatakse riietushoone, mille välisseinad on klombitud paelkivist, telliskivist roodriga. Hoone külge ehitatakse orkestriruumid; kõlakoja kuppel — katust valatakse raudbetoonist.

Riietushoones on riiehoiuruumid poistele ja tüdrukutele, esmaabiruum, spordiabinõude hoiuruum ja keffüteruum.

Ehitustöödega alustati juulikuus ja hoone on praegu peagu valmis. Ehitus läks maksma 27 500 kr.

Rannavalli spordiplatšile nägus riietushoone

Kuna Rannavärava mäest põhja pool asetsevale maastikule on ehitamisel spordiväljak, umbes samane kui on Toompea (Shnelli tiigi ääres), siis püstitatakse sinna ka riietushoone. Hoone ehitatakse puust, paelkivist alusmüüridel ja pleklatusega.

Hoonesse ehitatakse riietumisruumid, sporditarvete ruumid ja duširuumid; kõiki ruume on 2 komplekti — poistele ja tüdrukutele. Ehitus maksab 6700 krooni.

Koos hoone ehitamisega on käsil ka spordiväljaku planeerimine. Riietushoone ja spordiväljak on määratud pealinna koolide kasutusse.

Wabrikuhoone tuleb lammutada

Linna ehitusinspektori järelevalvetel selgus, et „Unioni“ nahavabrik on oma Maatri tn. krundile püstitanud ühekorde tööstushoone otse vastu naaberkrundi piiri. Krunt kuulub 6. ehitusrajooni, kus täisehitamisprotsent on 15 ja kus pole lubatud ehitada uusi tööstushooneid.

Kuna wabrik on ehitatud kehtiva ehitusmääruse vastu, siis tuleb tal üldtähendatud hoone lammutada 20. detsembriks l. a.

Raamatunädal algab

Täna avatakse raamatunäitus Börsi jaotis. Pühapäeval on „Estonia“ kontsertsaalis raamatunädala aktus, kus teiste hulgas esineb kõnega ka peaminister R. Tõnpuu ja rida tuntud kirjastikke. Soovitame, et ka majaomanikud tunneksid huvi raamatunäituse ning nädala vastu ja jõudumööda püüaksid täiendada ka oma lugemistvara.

5000 fr. Birita planeerimiseks

Tallinna linnavalitsus võttis 1939./40. a. eelarvesse 5000 krooni, mille summa teostatakse Birita ümberkujundamise planeerimistööd.

Saapjalu majaomanikud uuesti organiseerumas

Rõne- ja peakoosolek pühapäeval

Homme, pühapäeval, kell 2 päeval toimub Saapjalas priitijamaja jaotis majaomanike koosolek, millele järgneb hiljutiasutatud uue majaomanike organisatsiooni — Saapjalas Riistavaraomanike Seltsi peakoosolek. Koosolekul esinevad kõnedega kohalik kojalige B. M e l t s — Majaomanike foja tegevusest, ja foja sekretär A. R ä s t a s — majaomanike praegusest seisukorrast.

Saapjalas senised majaomanike organisatsioonid — Saapjalas Majaoman. Selts ja Majaoman. Selts „Side“, mis teotseid järelevalvetega algaastast peale, olid viimasel ajal täielises varjus ja ole avaldanud mingisugust nimetamisväärtust tegevust. Nüüd Majaoman. foja valimistel ei esinenud nad oma kandidaatidega.

Seejärel tuleb Saapjalas majaomanike uuestiorganiseerimise püüet kõigiti tervitada, lootes, et see tegevus majaomanike huvide kaitset kujuneb tagajärjekamaks ja pidevamaks.

Uue Saapjalas majaomanike organisatsiooni etteotsa kuuluvad Seltsi esimehena B. M e l t s, juhatusliikmetena A. R o r i s, S a a r m a n j. t.

Tapeeti & seinapappi

26 Tallinnas, Tartu mnt. 26
Kõnetr. 304-54. Asut. 1910 a.
Äri avatud kella 9—5

Müük suurel ja väikesel arvul.

Korteriküsimus ja madalad palgad Tänavu korrastati 586 hoonet

2. Juba eelmises kirjutuses käsitlesime seda, et hoolikane tehnikane hõlmatusena kodanike eest ei peaks kuuluma majajamajade ülesannetesse. Selle küsimuse lahendamiseks tuleks mobiliseerida teised instantsid. Ka selles mõistluses, mis arvati esimese audinna määriliseks, on mõtetud aluseks see seisukoht.

Korteriküsimus ja korterite üürirind oleneb väga mitmest tegurist. Need ühtlased tegurid on selle mõistluse autori poolt mõtetud ühikajalise vaatluse alla.

Ehitusmaa-ala.

Me kõik oleme märganud, et linnasüdames, kus asub ärielu keskkoht, on elukorterite üür kallim kui linna äärrajoones. On selge, et kui tahame ehitada madalama üüriga kortereid, siis ei saa neid ehitada mitte südalinnas, vaid linna äärrajoonesse või koguni väljapoole linna, kus maahind on odavam. Teame, et maahind alaneb, mida kaugemale linnast väljast minna, kuni ta ühtib põllumajanduse otstarbeks kasutatava maa hinnaga. Just siin, kus maahind odav, on kõige soodsamad eeldused ehitada maju, kus üürirind ei ole kõrge. Sest kaaluliseks on, mida autor on esitanud, tõendamad käegakatsutavalt, et odavama üüririnnaga elamisvõimaluste soetamisel on peateguriks odav maa-ala. Meie näeme aga, et Tallinnas just neis rajoonides ehitamist tõkestab piiratud täisehitamisprotsent, isegi seal, kus ehitamiseks vajalikud eeldused heaolukorras on. Meie näeme, et Tallinnas just neis rajoonides ehitamist tõkestab piiratud täisehitamisprotsent, isegi seal, kus ehitamiseks vajalikud eeldused heaolukorras on.

Mõistluse autor soovib sellist ehitustegevust linna äärrajoonides või väljaspool linna täisehitatud maa-ala lokaliseerida, see tähendab luua linna omaette ehituskolooniad. Koondatud kuni ehitustegevus nõuab vähem kulutusi heaolukorras alal. Muudugi on teaduslikult tõestatud, et ehitustegevus nõuab vähem kulutusi heaolukorras alal. Muudugi on teaduslikult tõestatud, et ehitustegevus nõuab vähem kulutusi heaolukorras alal.

Ühenduse küsimus südalinnaga.

Kui juures linnas avatakse uus liitlemistee, siis on harilik nähe, et selle läheduses asuvate kruntide hinnad tõusevad. Liiklemisega kokkupuutumine tõstab kruntide hinda. Et madalate üüririndadega ehituskoloonia juures seda nähtust vältida, on tarvilik omandada ehitusüksust

jaline maa-ala enne, kui ühendusteel linnaga on loodud. Autor märgib, et teadusliku ehitusmaa-ala valikul tuleb silmas pidades suuri ühendusteid ning ehitusmaa-ala ei asu mitte nii kaugel linnast, et selle loodustule, mida annab odav maahind, neelaks ära sõiduhind, mis kuulub ühendusepidamiseks linnasüdamega. (Järgneb.)

Soiustummad pankades taas kasvamamas

Soiuste seis tähtsamates pankades ulatus 1-sel novembril 117,2 milj. kr-le. See on 2,6 milj. krooni rohkem kui kuus tagasi. Nähtavasti oli ajutine tagasimine septembris tingitud üldisest sõjafartusest ning äärmisest meeleolust. Eelajadaku mõeldes tõstis hoiuste seis aga taas endisele tasemele. Ka laenuude seis suurenes oluliselt jooksul ühe milj. krooni võrra, ulatudes 1-sel novembril 126,6 milj. kroonile.

400 uut jõuwanfrit 6 kuuga

Liiklemise reguleerimiseks ja tänavate läbilaskevõime tõstmiseks on püstitatud tähtsusetid Raekoja tänavale ja ehitatud trammi ooteplatvormid Narva maanteele ja Estonia puiesteele. Peale selle on elavama liiklusega kohtades tähistatud sõiduteest ülemineku kohad jalakäijatele valgete või kollaste kriipsudega.

On muudetud ja täiendatud linna liiklemise juhtmäärust ja juhtumise jõuwanfrite juhtmäärust, vastavalt liiklusalal kehtinud uute seaduste ja määruste eeskirjadele ja tegeliku elu nõuetele.

1. apr. 1938 kuni 1. okt. 1938 on juure tulnud ümmarguselt 600 jõuwanfrit, tegemiseft korraldatud ja linnast lahkunud 200 jõuwanfrit, jeeaga juurekajav 400 jõuwanfrit.

Perioodilistel jõuwanfrite ülevaatusel, mida senise ühe korda asemel toimetatatakse 2 korda aastas, on tehniliselt kontrollitud kokku üle 6500 jõuwanfrit.

Raubalaewastik annab tööd 3000 inimesele

Meie raubalaewastik koosneb 385 mitmesuguseft laewast, millede tonnaaz kokku ulatub ca 180.000 tonnile. Eesti ieleisvõue ajal on raubalaewastiku tonnaaz jeeaga enam kui kahekordistunud. Praegu annab raubalaewastik tööd umbes 3000 inimesele.

Kui linnavalitjuseft varemalt puudus seaduslik alus nõuda tarbeksorral finniswarade korrastamist, siis 1. a. aprillis riigihoidja dekreedina avaldatud „Tallinna finniswarade korrastamise seadus“ (RT 1938, 34, 283) andis linnavalitjuseft selle õiguse. Täiendatud seaduse alusel asutati 1. a. kevadel linnavalitjuseft juure finniswarade korrastamiseks vajaduse kindlaksmääramiseks 6 komisjoni, millised asusid tööle 25. apr. 1938. Muu seisukohtale, et vaatamata aja mähemisele, tuleks juureft pidustusteks (mööbipuhastus ja lauapuhastus) korrastada finniswarad vähemalt linna tähtsamail tänavail ja platseidel ning paigad, kus leidub ajalooliselt ja ilult midagi väärtust.

Tallinna finniswarade korrastamise seaduse alusel on 1938. aasta kevadel, enne juureft pidustusteks, teostatud järgmised tööd:

Komisjonid	Tööde järgi:		
	Korrastatud misette	Wärwida hooned	Wärwida piirdeid
Politsei 1. jst.	38	18	21
" 2. "	168	56	44
" 3. "	175	88	76
" 4. "	352	188	262
" 5. "	33	28	13
" 6. ja Sadama jst.	407	208	64
Kokku 1173		586	480
Korrastamisele määratud 586 ehitust			

Majaomanikud!

VABA KORTERI või üksiku toa annate kõige kiiremini ära „Pealinna Teataja“ korterikastide kaudu, mis välja pandud südalinnas kolmes kohas. Kuulutamine korterikastis maksab AINULT 50 SENTI. Korterikuulutuste vastuvõtmine on Seltsi büroos HARJU TN. 45, II korral kella 9—3-ni päeval.

sest ja 480 piirdest on seni korda seatud umbes 95%. Kõrvaldamisele määrati ka suur hulk ebasobivaid kile, millised suuresmalt jaolt kõrvaldati juba juureft pidustusteks. Mahamõetud kilede asemel on üles seatud hoopis nägusamad, täna ilmele sobivad fildid.

Nende korrastustööde läbi on Tallinna kaidavamate tänavate ja platseide ääres asetsevate ehituste ilme muutunud tublisti nägusamaks, kusjuures head tahet selles korrastamises on näidanud finniswarade korrastamise komisjoni liikmed. Muudugi ei ole jätud lihtsate aja jooksul kõiki finniswarasid veel korda seada, kuid see töö jätkub ja näib andvat tulemust.

Uus algkoolihoone Pärnu mnt.

Hoone püstitatakse S. Posti nimelise lastekodu krundile Pärnu mnt. 71.

Hoone kapitaliseeritud on tellistivõlvideft, paekivist alusmüürideft, kusjuures materjali valimisel on arvestatud ümbruskonna ehitustüüli ja materjali.

Laed: kaali lagi puust, kõik muud laed betoonist.

Korandad: vestibüüdis ja koridorides tsemendiplaadid, muus ruumes puust, niisama paneel klasiides ja koridorides — puust.

Koolimaja fildidab kokku 12 klasiiruumi + loodusloo- ja käsitööklasiid ja farnaneb ruumide poolest Pelsaulinna (Osakari tn.) ja Kasnamäele ehitatud koolimajadele.

Ehitustöödega alustati käesoleva aastamärtsis ja toorehitus lõpetati 1. novembril 1938: valmis ehitatakse hoone tuleval aastal koolitöö alguseks.

Toorehitus läheb maksma 124 400 fr. ja valmishitust 278 800 fr.

F-a A. Lintsov

ühikses neil päevil oma äritegevuse 40-a. juubelit. F-ma A. Lintsov, kes tegutses pudujamoeleval alal (Savju tn. 38), asutati 1898. a. hra Aleksander Lintsov'i poolt ja töötas omaniku juhtimisel kuni tema surmani 1919. a. Peale A. Lintsov'i surma asus äri juhtima tema abikaasa pr. Marie Lintsov. 1923. a. pr. M. Lintsov abiellus hra Johannes Tiilmann'iga, kellega ühiselt ta on äri pidanud kuni tänaseni. Kuna F-ma A. Lintsov'i äri motto on: kvaliteetne diigaste hindadega ja soliidne õstiasjanna teenimine, siis on eelmaintud firma oma viisakal tegevuseftest kujunenud mõõduandvamaft beallinna äriks oma erialal.

Võidusõit

***** G. Hiller

Jack Rotherby harjas hoolikalt viimse tolmukühme oma ülikonnalt ja pistis väikeste revolvreri taskusse. Tähtsusetu naeratusega näol laskus ta hotelli trepist alla. Ta seistas kuulustustahvli ees ja uuris suurest mootorpaadi-mõidust sõidust osavõtjate nimesid.

Hall oli inimestest tühi. Väljas herendas päike, muutes puiesteed tõeliselt paradisiiks. Kuid Jack Rotherby polnud nähtavasti päikese sõber. Ta istus ühele paljudeft klubitoolideft ja tellis endale viskit ning hotelli saabunud uute külaliste nimestiku, mida ta kaua ja hooliga luges. Võppeks näis ta leidvat, mida ta oli otsinud. Ta tõusis üles, tajus arve ja läks mööda lõuna-bulvarit kasiinosse.

Ta ei märganud, et väike, rüfajas mees, kes ajalehte lugedes koos temaga oli hallis istunud, oli samuti üles tõusnud ja käis müüd tema kannul.

Kasiino terrassil tungles palju inimest ja oli raske siin tuttavaid leida. Weidi aja pärast lähenes Rotherby väljasirutatud käega ühele lauakeltele, mille ääres istusid halli peaga, kuid nooruslikult reibas ning laitmatult riietatud mees ja noor naine.

„Oh, leedi Evelyn, milline üllatus teid siin kohata. Lord Delham, kuidas käib teie käsi?“

Noor naine kergitas heffeks kookunult kulme, kuid häädis siis noormeest ära tundes: „Jaa, kas ja ei tunne härra Rotherbyt? Mõõdunud jutvel kohtasime teda Shotimaal. Kuidas läheb, härra Rot-

herby? Kas istuksite heffeks meie juure? Kas ta teie olete mõidusõidu pärast siin? Teie olite, kui ma ei eksi, selle spordi juur harrastaja.“

Varsti olid kõik kolm elavas kehtestelus, ja keegi ei pööranud tähelepanu väikestele mehele, kel juuri waevu oli õnnestunud saada kohta väikese laua ääres nende lähedal ja kes jälle fufeldus ajalehe lugemiseft.

„Kas olete juba kuulnud warguseft krahwinna Montsalle'i toas?“ küsis lord Delham. Tähelepanelik vaatlusega oleks märganud, kuidas Rotherby tõrmed jehundi wälte närvilises pinewuses kokku tõmbusid, enne kui ta vastas:

„Jah, täna hommikune juures kõneldi selleft. Egan nimelt jamas hotelis. See pidi olema suurem wargus.“

„Kolmekümne tuhande wäärtuses ehteasju. See on juur oja tema waranduseft.“

Liiklemine bulvaril oli raugenud. Oli lõunaeeg. Rotherby valmistas minekule.

„Kuidas on, lord Delham, kas oleme täna pealelõunal wastafed? Kas stardite jälle „Monaga?““ Jack tegi leedi Evelynile kummarduse ja ruttas lõunaböögile. Mees naaberlauast tajus samuti arve.

„Ciercos“ kõneldi taas jälle julmalt wargusloost. Politsei oli pannud välja oma parima, et jüudlastele jälile jõuda. Kõik reisirid ja jadamast lahkuwad laewad allusid walgule kontrollile. Sellele vaatamata polnud õnnestunud wargast saada wähiwastki märki.

Jack Rotherby häwitas suure ifuga oma lõunaböogi ja läks siis üles oma tuppa, et ümber riietuda.

Kell käis...

Monaco juur mõidusõit...

Kirew hulk mitmesuguseft rahwuseft pealtwaatajaid on kogunenud randa. Kuulub läbiõie kõiki keeli. Jahid lömitawad tegevusetult püi mõlemaid kaldaid, üle wee tuistab arvutu hulk väikeft mootorpaate. Siin-seal laieb mõni osavõtja ifta jälle oma mootorit prooviks jõita. Wali kõnelus, naer, sireenide undamine ja mootorite müra.

Kell pool kolm peab kohtma stardipauk. Enamus paate on stardivalmis, ainult lord Delhami „Monaga“ puudub veel. Närviliselt filmitseb Evelyn Delham kiiriga horisonti. Jaa oli juba poole kahe ajal läinud „Monaga“ järele, mis ootas teda sõiduwalmilt. Ta peaks juba ammu siin olema.

Võppeks ilmub paat täiel sõidul. On veel pisut-pisut aega. Mees stardil seisab stopper käes. Pool kolm... „Monaga“ on stardivalmis.

Evelyn pillab kookunifist peagu kiitri käest — rooli juures ei seisa tema ifa — seal on keegi teine — aga kes? Ta tahab kirjuda, kuid on juba hilja. Kõlab stardipauk, ja mahajääjate kisa ning juubelduste saatel tuiskawad paadid merele, nii et mefi kabeft poolt neid ahwardab matta.

Evelyn teeb endale waevaliselt läbi inimurru teed. Ta taipab, et misft on korraft ära. Jõudes paadituuri, peab ta end kokku wõtma, et mitte ümber kukuda. Ühe lauabunniku warjus lamab teadwusetult ning finnisetult tema ifa. On näha, et siin on toimunud raske heitlus. Palatwulise kiiruga wabastab ta kõied ja waeab ifa liitumatu kaha wärske õhu kätte. Siis kühutab ta oma kabeistmelises autos Nizza poole, politseisse... Paadid on latinud pool maad. Warsti

on nad boi juures ja pöörduwad ringi. „Monaga“ juhib. Pinewusega jälgiwad teda pealtwaatajate pilgud — aimamata tüürimehed wabetsust.

„Monaga“ jõudes boi juure kõlab tuhandest juust üllatushüüd. Selleasemel et ümber pöörata, sõidab paat kiirust wäheendamata edasi ulgumerele.

Tugema haardega hoiab Rotherby rooli. Teises käes helgib tal väike brauning, mis on fihitud mehaanikule. Kuid pikka-misi muutub see raskeft. Sained suruwad ifta meffikumalt peale. Ta wajab mõlemad käsi.

Katskuda naela fulle, kui püüid rahul, ütleb ta mehaanikule. Ta wõib seda lubada. Hästi peidetult pingi alla asub taft krahwinna Montsalle'i ehetega.

„Güwa, härra.“ Õnnelikul kombel ei puutle mehaanik wastu. Jack pistab revolvreri taskusse ja wõtab merekaardi wälja. Veel ifta lõikab „Monaga“ kiirelt sõidul Wahemerdi, rand nende seljataga muutub ifta ehamäärasemaks.

Nad peawad pääsema Marseilles'je ja sealt aurikul Ameerikasse...

„Käed üles!“ kõlab äffi wali käsklus, ja kui Jack kaardilt üles waatab, on ta filmade ees hiigel revolwritoru. Mehaanik on oma müstfi ja tumedad prillid kõrvalle heitnud ja sõnab: „Mister McGilthy Scotland Yardist.“

„Jah, Jack, sa seipitised kõik imetoredasti, kuid mina pääsin peale. Mina, muide, kohtlesin mehaanikut pisut wähem karmilt kui sina wana Delhami. Sa nüüd, wana sõber, pööra paat kiirelt ringi ning waatame, mis ütleb selle kohta Nizza komisjar.“

Majaoman. koda esitas oma seisukohad Tallinna väikekorte-rite küsimuse lahendamiseks

Koja esimees peaministri jutul

Eile esitas Majaomanite koja esimees dr. J. Maasing peaminister R. Ceenalule alljärgneva koja märgukirja Tallinna väikekorterite küsimuse lahendamise küsimuses.

„Wõttes arvesse asjaolu, et meil võimalik aial on atunult päematorrale terfinud Tallinnas, eriti väikekorterite alal, valitseva korteriküsimuse ja selle lahendamise küsimus, ehitame siinjuures loomulikult Majaomanite koja poolt selles asjas astutud sammude kohta.

Tallinnas väikekorterite alal valitseva küsimuse üheks kardinaalsemaks põhjuseks peab Majaomanite koja

1935. a. Tallinna ehitusmääruse muutmisea toimunud ulatusliku tähtsusega murrangut Tallinna ehituspoliitika.

Nimelt alandati selle määruse (§ 14.) muutmisea tundumalt fruntide täisehitamisnorme, mis oli eriti järgi puuehitusrajoones (5. ja 6. ehitusrajoon), kus 5. ehitusrajoonis frundi täisehitamise võimalus alandati endiselt 40%-lt 25%-le ja 6. ehitusrajoonis endiselt 25%-lt — 15%-le.

Fruntide täisehitamisnormi alandamise tagajärjeks oli ehitustegevuse sojumine puuehitusrajoones, kuhu enamuses püstitatakse väikekorteritega elamuud. See mõju tuleb ilmselt nähtavale Tallinna ehitustegevuse üldises tagajärjeks, mida illoomustavad vastavad statistilised andmed.

Weel 1936. a. tuli Tallinnas ehituste ja ümberehituste läbi juure 203 maja 1.604 korteri ja 3.596 toaga, 1937. a. aga kõigest 151 maja 1.167 korteri ja 2.763 toaga. Ehitustegevuse langus

on lündinud peamiselt väikekorterite arvul, kuna 1936. a. tuli juure 1-toalisi kortereid 262 ja 2-toalisi 808, 1937. a. aga kõigest 147 ühetoalisi ja 544 kahe- ja kolmetoalisi korteri. Kuigi käesoleva aasta kohta puudub täpne ülevaade, kestab see regress, umbkaudsete arvutuste põhjal, ehitusalal ebapiisav, mis eriti tundub on väikekorterite juhtes, kuna enam südalinnas lähedastes rajoonidesse siirdunud ehitustegevus väikekorterite alal ei anna nimetamisväärtet juurekasvu.

Koja juhatas, seda oluforda ette nähes, pöördus 1936. a. detsembris vastava määratriga (18. detj. 1936. a. nr. 218) linnavalituse poole, juhtides tähelepanu asjaolule, et fruntide täisehitamise järgi langus puuehitusrajoones tatiab frundiomanike oma frunte tarvilisel määral kasutamast ega võimalda nõuetekohaste hoonete püstitamist. Tähenatud rajoones on nüüd võimalik ehitada peamiselt seni hoonestamata frunte, kuna aga varem

osaliselt hoonestatud frundid seifavad kasutamata. Selle põhjuseks on asjaolu, et uute hoonete püstitamisel nende põhivinnad kujunevad nii väikeks, et need ei lae end ratsionaalselt kasutada.

Ka sunnib fruntide täisehitamise madal norm

meie pealinna veelgi laiemale valguma, sest teatud elanike hulgas, kelle tarvis südalinnas lähemaisse rajoonesse pole võimalik ehitada kortereid, peavad omale peavarju oftima veelgi kaugematest linnaäärtest. Sinna laialivalgumise tagajärjel

juurenevad aga linna beakorrakulud

tänavate ehitamise, nende korrashoiu jne. näol, misjuurest kulu aga linnal kanda ei tuleks eeltähenatud ehitusrajoonides, kus tarvilikud beakorrakulud juba olemas.

Märgukirja loomulikult rõhutas koja tarvidust fruntide täisehitamisnormid viia enne 1935. a. olnud tasemele. Sellele esitusele Tallinna linnavalitus vastas eitavalt, põhjendades oma seisukohta üldise heaolu ja julgeoleku, peamiselt aga tulekaitse nõudega. Sellele lianes veel terwishoidlik seisukoht elanikele terwemate elutingimuste võimaldamiseks rohkema valguse, päikese ja õhu näol.

ja ka praegune ehitusmäärus võimaldab seal hoonestamist 85% ulatuses. Seetõttu jääb selgusetuks, mil põhjusel äärelinna rajoones, kus senise 15–25%-lise täisehitamisnormi asemel nõuti vastavalt 25–40%-list täisehitamist võimalust, oleks elamine päikese ja õhu juurepääsu mõttes terwishoidlikult halvem.

Tulekaitse nõuete seifutahalt muutis Tallinnas linnavalituse eitama juhtumise põhjendamatult asjaolu, et Majaomanite koja oma teistkordses esituses tegi ettepaneku, kivehituste püstitamist nõuet laiendada ka 5. ja 6. ehitusrajoonile.

Bealegi tuleb veel arvestada Tallinna eestijulilist organisatsioonide tuletõrjet, mis viimasel aastatel elumajade rajoones pole võimaldanud ühegi tähtsima tuleõnnetuse tekkimist või liiategi lewimist. Sellele esitusele ei ole aga Majaomanite koja vastust saanud ja nii püüab praegune oluford muutmatult.

Seifutatud Tallinna linnavalituse seisukohtadele näib lianewat veel kaalutlus, et fruntide täisehitamisnormi alandamisega tabetasse

senisest suuremal määral ehituskapitali juhtida südalinnas rajoonidesse.

See kaalutlus ei täida aga temale pandud lootust, kuna kapitalidest, mille abil oleks võimalik agulitasse juba olemasolewale fruntidele püstitada 2–3-kordseid elamuud, ei jaktu selleks, et südalinnas omandatavale fruntidele püstitada 5–6-kordseid suurmaju. Väikekorterite ehitamine südalinnas suurmajadesse, kus ehitustegevus kõrgema täisehitamisnormi tõttu juudustatud, ei ole aga ka majanduslikult kasuw ega terwishoidlikult pooldataw, kuna jarnated majad kujunefid hiiatatafarmuiks, mis wiiks meid veelgi kaugemale ideaalse elumaja juhtes ülessestatud nõuetest.

Sellest järeldub, et ehitustegevuse juhtimine südalinnas ei uunda loowitawal kujul lahendada meie väikekorterite küsimust.

Kui weel arwesse wõtta, et uutele suurehitustele ruumitegemiseks lammutatud ja selles määratud majad siialdavad enamuses väikekortereid, siis peaks olema arusaadaw, et korteriküsimust sel alal aina süweneb. Rannatajalas on siin peamiselt palgateenijad, kes peawad mitme perekonnaga ühes korteris elama või sageli oma majanduslikele mitte-wastawat üüri maksma.

Meile asjaoludele Teie tähelepanu juhtides, palume Teid, Särre Peaminister, selleks kaasa aidata, et Tallinnas ehitustegevust liigselt pidurdawad normid rewideerimisele wõetaks, mis oleks üheks radikaalsemaks abinõuks väikekorterite kriisi lahendamisel.

Beale märgukirjas puudutatud küsimuste tõstis peaminister jutuaajamisel koja esimehega üles ka majaomanite juhtumise lastega perekondadele,

kellele sageli laste tõttu keeldutakse korterit andmast. Peaminister avaldas arwamist, et kui majaomanifud selles juhtes oma seifukohti rewideerimisele ei wõta wõi kui jarnane nähe weelgi süweneb, siis ei saa wabariigi walitus selles asjas jääda ükskõikseks pealtwaatajaks, waid on sunnitud abinõusid tarwitusele wõtma, et perekondadel laste tõttu ei teki raskesti peavarju leidmisel.

Majaomanike sünnipäewi.		
Leich, Jda	3. detj.	1875. a.
Walbt, Juhon	"	1865. a.
Zemeti, Hans	4.	1864. a.
Kalda, Joolep	"	1888. a.
Kadula, Arda	"	1893. a.
Sutermäe, Hans	5.	1882. a.
Sallun, Hans	"	1883. a.
Alamets, Heinrich	"	1883. a.
Tedre, Jaan	6.	1880. a.
Saatsen, Johann	"	1864. a.
Leikop, Jaan	"	1916. a.
Malkow, Karl	"	1880. a.

368 töötut

1. detsembril oli Tallinna tööbörzil registreeritud 368 töötajat, neist 110 meest ja 258 naist.

Viis tundi ringsõitu pealinnas

Keljapäeval ennelõunat korraldas Tallinna linnavalitus ajakirjanikele ringsõitu linnas, et tutvustada tänawu tehtud töödega. Ennem ringsõitu ütles ülemlinnapea, et Tallinn ei saa kunagi walmis ja ei tohigi saada, kuna wastasel korral wõiks ülemiste wanate uputada linna — nii käib legendaarne ütlus Tallinna kohta.

Ringsõidul tutvuti esmajoones „Paju Margareeta“ torni remontitöödega. Teatavasti määratakse torn ajaloolise muuseumi asukohaks. Muuseumis leiaksid aset peale teiste esemete ka meie waned ehituslikud mälestused.

Edasi siirduti Kalaranda, kus waadati uut wihametefollektorit ja ranna täitmist põlewõlwikutuhaga. Näib, et linnavalitus lähemate aastatega wõidab juure juure tüki uut maad, kuhu onawat-juhel püstitada ka uus gaasiwabrik.

Järgmine peatus oli uue prittimaja juures, kus mag. Umbliu tutvustas ajakirjanike uue prittimaja ehitustöödega ja hoonde ruumijaotusega. Prittimaja kujaneb kõigiti eestjulgilist ja ajakohaseks. Siin on ruumid meeskonnale, juhtidele, sõidukitele ja kaalid kurguste korraldamiseks. Häire korral kasutatavad tuletõrjujad autokuuri lastumiseks ronimispuud, mis meil on alles juudne.

Edasi mindi keshhaigla uue hoonde juure ja sealt Pärnu mnt., kus walmit uue suurem algkoolihoone.

Pelgulinna peatuti linna elamute juures, kus jamaas läheduses rajatakse alusmüüre uuele elamule, mis on määratud lasterikastele perekondadele.

Soone oli alul kawatsetud ehitada juure-

rem, kuid riigi toetuse äralangemisel olbi sunnitud leppima 20-korterilise elamuga. Lähemas tulewikus on kawatsetud püstitada weel mõni elamu. Nii tabetasse siia kujundada lasterikaste perekondade rajoon. Uute elamute kerkimisel palgatakse ka laste järelewaataja ja rajatakse mänguplatse, kus mudilased wõiwad oma waba aega mõnusalt weela.

Edasi läks sõit mööda Pelguranna eestjulgilist fillutatud teed, mille ääri palistawad ümbruskonna elanike aiamaad ühes linna kodukaunistamise komitee poolt wärmitud putkadega.

Beatuti Seewaldi kollektori juudme juures, kus uudisena on ehitatud kaskeid, milledest linn hakkab koguma reo-weest sadenewat kõntsa, kasutades seda põllurammuks.

Sõit siirduti Jämsäe rabasile, kus rajamisel rida uudisema-talundeid. Sirged, hästikorrasstatud sõiduteed wiivad läbi kibura metsa, kuni peatutakse lageda wälja juures, millel uhteldawad eestjulgilist talundid. Nasta jooskul on siia juure ehitatud mitu uut talundit ja näib, et paari lähema aastaga on kõif 41 fruntti asustatud.

Tagasiteel sõideti läbi Nõmme linna ja peatuti Järwe jaama läheduses, kuhu linnavalitus soowitab ajutada looma-aita. Bealiskaudne waatlusel näib, et koht on loomaaiaks täiesti sobiw.

Sellega lõppes ligi wiis tundi kestnud ringsõit, mille wältel ajakirjanifud wõifid meenduda, et meie pealinn on ühe aastaga taas palju arenenud ja nägusamaks muutunud.

Ringsõidul jagasid asjalikke seletusi linnandunif inf. P. Siiaff, agr. Wiirsoo ja inf. Normat.

Pealinna tänavatest on 38% korraliku sillutusega

2/3 teede võrgust on kaetud munakividega

Tallinnas on 187 km teid; neist on asfaldist ja parfettkividest rahuldawa fatega teid kõigest 38%. Üigi 2/3 teedewõrgust on kaetud munakividega ning rullitud fillustikuga (mafadam) ja ootawad ümberehitamist. Sead, moodsa liikle mise ja kodanike nüüdseid nõudeid rahuldawad teed on kallid (keskmiselt wõib arwata 50 000 fr. iga kilomeeter) ja sellepärast ei jõua Tallinn uusi teid ja katteid ehitada aastaks rohkem kui 6–8 km. Linna teede võrk parganeb väga pitaldaselt, kõigest 3–4% aastaks. Et jeda wäikest parandemist teha märgatawaks, loetleme moodunud juure tööd.

Tänavuusi töid.

Uusi parfettfillutusi tehti Tartu maanteel ja Toompeal 1,47 km pikkuselt, pinna järgi üle 1 hehtaari. Endised parfettkivid fillutati ümber Wiru, Wana Wiru ja Nõmme tänavail (0,55 km). Raske ma liikle kohajelt on Tartu mnt. ja Wiru tänavail kivid asetatud tiementsegusse, mujal — liiwa sisse.

Toompea sõiduteede korrasramise puhul oli kaalumisel küsimus, kas katta sõiduteed asfaldiga või jääda kivist fillutuse juure. Pikema arutamise järele otustati jääda kivist fillutuse juure, et säilitada Toompea ajaloolist ilmet. Kõitjamad sõiduteed ja tähtsamad platfid fillutati parfettkividega, kuna laiemate sõiduteede ääred jäid munakivistillutusega, nagu waremgi.

Asfaltkatteid tehti 3,18 km pikkuselt Tartu mnt. kaugemas osas, Siimalaia, Wismari, Telliskivi, Põuna, Sakala ja Willardi tänavail. Asfaltkatete pind ulatub 3,1 hehtaarini.

Loetletud töidest on tähelepanuwääriline Tartu mnt. ümberehitamine tänawa algusest kuni Telliskivi wabriku wärawateni. Endine munakividest sõidutee asendati parfettiga ja asfaldiga; kõnniteede jooned korraldati ja kõnniteedele tehti uusi katteid asfaldist ning uuendati radakive. Maantee ehitati ümber 1,92 km pikkuselt; sõidutee kulud ulatuwad 113 000 kroonini ja kõnniteede kulud 24 000 kroonini.

• Munakividega fillutati uusi ja piken-

dati olemasolewaid tänawaid 1,46 km pikkuselt Gonsiori, Jählimanni, Jakobsoni, Aspe, Runderi, Paluka, Muraka ja Pärna tänavail ja Merepuiesteel. Kolm esimest tänawat pifendati fruntide omandamise ja majade lammutamise teel, läbi sõidu võimaldamiseks naabruse tänawatele.

Olemasolewaid tänawaid laiendati ja munakivide fillutus laoti ümber 2,26 km pikkuselt järgmifil tänavail: Raua tän. alguses, Karjamäe tänaval, Endla, Westti, Jmanta ja Afrika tänavail.

Mitmed nimetatud tänawail läbistawad tühje maa-alasid Politseiaial ning võimaldawad siin fruntide hoonestamist. Karjamäe tänawa ääre kawatsetakse luua uus linnaosa, mis ulatuks Cerika ja Kopli tänawateni.

Wäljaspool linna ehitatud osas õgwendati Narwa maanteed seitsemendal kilomeetril ja Piritu uue filla ees.

Uudisena tänawate korrasramise alal on tänawu esimest korda kõnniteede korrasramine kefflinnas ja tähtsamatel tänavatel (1., 2. ja 3. ehitusrajoonides) linnavalituse korraldusel selleks sissestatud kõnniteemafu ja linna toetuse arwel. Beale olemasolewate kõnniteede parandamise tehti uued kõnniteed Wiru tänavale ja asfaldist katteid Tartu mnt. jürges osas linna pool maanteed. Tartu maantee muus osas, Siimalaia ja Põuna tänavail tuli radakivide ümberladumise juures rahapuudusel tarwitada wanu radakive; siiski on need kõnniteed ühtlase ehituswiisi tõttu hoopis siledamad ja nägusamad endistest.

Kõnniteede ehitamise alal on linnavalitus asunud seifutahale, et wanalinnas (keespool müüri) tuleb tarwitada tahutud paktifeplaate, millega oleks säilitatud Tallinna ajalooline ilme ja kohalik illoom ning omapära; wäljaspool linna müüri kawatsetakse suurema liikle misega tänavail kõnniteed järg-järgult ehitada asfaldist.

Laiad tänawate ääred, mis ei woiwane kõnniteedeks, kaetakse mullaga ja rohutatatakse muruga. Need rohelisted weerud annawad tänawale nägusa palistuse ja pehmendawad tänawa kivist ilmet.

Linna haljasalade võrk kasvab

Linna ilu tõstmiseks ja kodanikele puhetepartide loomiseks on igal aastal järjekindlalt suurendatud haljasaladeid. Järjekordseks ürituseks sel alal oli Pita Hermannit kohal Loompead ümbritseva haljasala laiendamine, milleks linn omandas kolm frunti. Endiste inetute piirete ja vanade ehituste asemel avaneb silmale nüüd avar ja kaunis vaade korraldatud muru- ja lilleplatšidele. See osa rohelisest võrki hõlmab 4665 rtm. suuruse maa-ala.

Sinnal on juba suured maa-alaad muudetud muruplatšideks. Kuna aga suur osa neist jeni olid ebataolise pinnaga, tuli neid niita viisatiga. See asjaolu mõjus halvasti muruplatšide valimisele. Et oleks võimalik saada ühtlast, taset ja kaunist murupinda, jels tajandati muruplatšid Balti jaama ümbruses, Wismari pargis ja W. Rannavärsava ümbruses ühes Merepuiestee äärega, mistõttu neil on võimalik kasutada niidumasinaid. Kuna muruplatšide rohkele tõttu nende piigamine osutus palju aega nõudvaks, osteti käsimuruniitjale lisaks üks mootormuruniitja.

Peale muruplatšide on juure tehtud ka lilleplatše, nii näiteks Wismari pargis, W. Rannavärsava mäe ümbruses ja Kadriorus mere ääres.

Praegu pooleliolevatest tööstest mõits eile tõsta Merepuiestee pifendusel ehitusel olevat haljasala platši, kus selle valimisel saame juure 9885 rtm. rohelust.

Booleli on praegu ka Rannavärsavas ettenähtud nn. Rannavalli spordiväljaku ehitustööd. Kehafuuktuuri laialdase harvatuise tõttu on olemasolevad spordiväljaku jäänud kitsaks. Linna poolt ehitatud Loompargi spordiväljaku juure ka- latusel tõttu kannatab ümmistuse all. Sina on pidanud siin enda kohustuseks appi tulla. Rannavalli spordiväljaku on juba sportlaste riietushoone valmi- nud ja nüüd jatkuvad spordiväljaku pla- neerimistööd. Selle väljaku valmimisele kaob endine korrasdamata maa-ala ja linn on võitnud juure ilust, kuid see- juures see on ühendatud ka kaalulikkusega.

Sinnal on teatavasti tats kalmistut: Viiva- ja Metajalmistut. Mõlemate väljakaarendamine nõuab linnalt järje- kindlat hoolt. Nii on Viivakalmistul uut maa-ala valmistatud matmispaikadeks, istutatud kuuski kalmistu piirdeks ja teh- tud teisi korras- ja kaunistustööd. Met- jalkalmistul on teostatud maa-alaade mul- laga täitmist ja planeerimist, ilupunde ja- pööstaste istutamist, lilleplatšide tegemist ning samuti kuusikede istutamist kalmis- tu piirdeks.

Kodukaunistamise aktsiooni teostamisest linnas

Puhuse ja korra saavutamiseks toidu- aineteturul on aasta jooksul püütud teha kõik, mis turuplatši asufoht ja kitsas ruum on võimaldanud. On korraldatud majalistes kohtades turuplatši järjekind- lalt peemine ja lubjaga katmine. Wäga eba- puhta mulje turu ümbruskonnast jät- kob paberitükkide lendamine tuulise ilmaga. Selle kõrvaldamiseks on turule asetatud plekist nõud, kuhu turukaupitajad ja ost- jastond mõits panna ülearused paberid. Spiaustega turu- ja politseiametnike poolt on saavutatud, et turukauplejad enamikus panewad paberid prüginõudes- se, kuid ostjastond ei ole veel prüginõu- de tarvitamisega küllalt harjunud. Selle- tõttu on paberite lendamine küll wähe- nenud, kuid mitte päriselt kõrvaldatud. Selles asjas on lootä paranemist edas- pidi.

Tallinna linna kodukaunistamise ko- mittee tegewus oli mõõdund hooajal suu- natud peamiselt tegelisele wärvimistö- dele. Komitee poolt jagati wälja peako- mitteelt saadud preemiaid, ühes kohapealse nõuandega komitee konfulendi poolt, koku 51 isikule, kus linna ääremail korral-

dati ja wärviti koku üle 50 isikule.

Kõik preemiaajaad teostasid wärvi- mistööd hiljemalt wõidupühaks. Omana- mate wärvimistööde rakendamiseks ela- mule ja ehituste korrasustööde teosta- miseks korraldati kurfusi kahes jaos, koku 10 isikust kurfust. Kurfuste korraldus oli tegeliku töp näidete ja wastawa selgi- tustöö abil läbi wiidud mitmes linna äärrajoonis. Kurfustest osawõtjaid oli koku 195.

Belgulinna, Belguranna tee ääres asu- mail juurwiljamaadel, kuhu iga isik- tule frundile piistatud wäikesed töö- riistade-majakesed, teostati wähi- (töö- riistade-) majakeste kaunistamist, wär- vimist — milline töö praegu jatkub. Üld- se on koku komitee poolt tasuta wärve jagatud, enamikus linnääarte, majadele, 250 krooni eest. Väliseemneid jagati te- wadhoosajal waejematele majaananikele 50 fr. eest.

Peale selle on kodukaunistamise üles- andeid propageeritud kõnefoosolekuil, ma- jaomanike, frundomanike, rentnrite ühin- guis ja ajakirjanduses.

Keskhaigla haawaosakonna hoone valmib kevadel

Hoone ehitatakse telliskiviist, feldriford- paefiivist telliskivivoodriga. Ratus- taetasse tlingitud plekiga.

Hoone 1. korral ajatsewad haigete was- tuwõtu-, diagnostika- ja röntgeniinsti- tuudi ruumid, ooteruumid ja arstide ka- binetid; 2., 3., 4. ja 5. korral on haigete- ruumid, kusjuures need ruumid ajeta- tasse nii, et jaotades hoone wertikaalse (läbi peatrepitoja) telje järgi — mees- haigete ruumid ajatsewad hoone idapool- ses osas ja naishaigete ruumid — lääne- poolses osas. Hoone 4. korrale ehitatakse lamamisrõud.

Hoone kelmine osa on wiiefordne, ot- fatiwad — 3-fordfed.

Operatfioonisaalid (koku 8 saali) ühes kõrwalruumidega ajatsewad 2., 3. ja 4. korral; need ruumid paigutatakse eriti selles hoone peakorpuselt wäljaulatu- wasse tiiba.

Woodite üldaru haawaosakonna hoo- nes on 244; selles arwus on 40 woodit nähtud ette furgu-, nina-, kõrwa-, filma- ja uroloogilistele haigetele.

Hoone kubatuur on 34 000 m³ ja ko- ridoride pikkus ligi kolmweerand kilo- meetrit.

Ehitustöödega alustati käesolewa aas- ta märtsis ja aasta lõpuks on kawatfus

ehitus wiia katuse alla ning tulewal aas- tal — walmis ehitada.

Hoone toorehitus läheb maksma Kr. 400 00.— ja walmisehitus Kr. 870 000.

Wõrdluseks olgu toodud, et jenne haawaosakond mahutab maksimaalselt kuni 100 woodit.

Peale haawaosakonna walmimist alus- tatakse sünnitusosakonna ehitamisega.

KARDINAHOIDJAD

„Riloga“ patentiõbas- rullidel on kergesti ka- sitsetav, jatkamise võima- lusega ja hinnalt odav.

AINUMÜÜK TALLINNAS

M. KABAL'i riidekaupluses,

V. Karja 7, tel. 444-01

Olen üle viinud oma rätsepatööstuse

Dunkri 19-1 JOH. KÜST

KOLMAS RIIK JA JUUDID

Nagu paljud enne teda, pidi ka Cham- berlain kogema, et järeleandmisega pole kolmandalt riigilt võimalik saavutada mingit poliitilist suuna muutmist. Hitler ja Göring — need mõib kes-teab kui kaua püüda jõbraltult meenda — ei ole mitte Gandhi, et lajewad end mõjutada Oxfordi meetodist.

Siljuti leidis Prantjusmaal aset õn- netu mõrw, mille teostajaks oli poola juut Grynspan. Kuna üks tsafalaalu kaotanud noor inimene tulistas Pariisis Saffa jaatkonna sekretäri, piinati selle kättemaksuks Saffamaal sabu tuhandeid juute, aeti neid majadest wälja, rööwiti ning häwitati nende warandus ja tehti jurmaotfuseid.

Need on sündmused, mis Lääne-Eu- roopas tekitasid pahameeletormi.

Kolmas riik näib tahtwat mõitlust Is- raeli wastu wiia läbi werise lõpuni. Kas see tuleb talle kasuks, on enam kui kahel- dawi.

Wana Marokko oli maa, kus juute wä- heleid aastakümneid tagasi koheldi julmi- mal kombel. Agaüks tohtis tänawal neile sülitada ja neid näkku küia. Sinna min- nes pidid nad oma isikult tajuma maffe, mida nõuti weiste pealt. Samal maal oli juutide kohutawaks ainuõiguseks iga määsaja pea jissefoolamine ning prepa- reerimine, millelised siis sultani käsul pii- fide otjas linnawärsawate kohale üles ri- putati, hirmuks kaaskodanikele.

Kuna wana Marokkos enamasti iga „juurus“ warem wõi hiljem langes wa- litseja wihaaluseks ja kaotas oma pea, siis seijis juutide ülesanne selles, et mustade ja walgete, habemite ja habe- meta kadide ning pashade pead leidfid põlatud juutide kae läbi oma maije lõpu. Lõppnate wiisi, nagu wiisitud hoolikalt korni pakitud, rändasid need werised wõidumärgid juutide kätte, kes tundfid neis ära ülbete rõhujate näojooni, kes alles hiljuti neid olid armutult piinanud.

See Marokko meetod, mis wastu juu- tide tahtmist waenlase ifka jälle wõide- tuna „arawalitust rahwa“ kätte mängis, on juutide seijufkohast maailma ajaloos tüüpiline. Alaloo mõitmatuks õppetun- niks on, et Israael lõppeks ifka elab üle oma waenlase languse. Mitte sellepärast, nagu mõned arwawad, et „juudi juur- wõim“ on küllalt tugew wõitma iga waenlast. Ei, see „juudi wõim“ on nõrk, ifegi wäga nõrk. Et selles meenduda, peab olema näinud kogu maailma juutide abitust, kes neil päewil waewu julgesid Saffa hirmutegude wastu protesteerida. Wõim, mis seijab juutide taga, on kõr- gem inimlikust mõistusest. Wõib uskuda juutide jumala kättemaksu wõi mitte,

kindel on aga, et juudi rahwast on aja- loo wäitel juhtinud ülmaine jõud. Wäi- detaffe, ei kui wajataffe tõendit kõrgema mõimu olemasolu kohta, siis pakub seda juutide ajalugu.

Me ei taha siin lastuda teoloogilistesse arutlustesse, waid püüame hinnata Saffa juudiwastase mõitluse tegelikke tulemusi. Siimefeks reaktfiooniks oli Inglismaa ja Ameerika awaliku arwamise hukka- mõist.

Ameerikas Roosevelt pöördus järsult Saffa tegumissi wastu. „Wiimastel päe- wadel Saffamaalt jaabunud teated,“ üt- les Ameerika president, „on jägawasti puudutanud ameerika rahwast. Kui me jarnaifeid teateid olekfime jaanud kufki mujalt maailma osast, olekfid need amee- rika rahwa kõigis kiftides kutsunud esile jama protesti. On raske uskuda, et jelli- feid asju sünnib 20. sajandil.“ Roosevelt ei jäänud selle seijufkoha ainjaks kaitsejaks. Tema sõnabale lijab kaalu see, et ka tema wastastandidaat presidentwalmimistel, endine president Hoover mitte wähem te- ramal toonil armustas Saffamaa kaitu- mist. Hoover külastas weel mõõdund juwel Saffast, kus teda jassaifõbraltiku ameerikluse eifindajana eriti joojalt was- tu wõeti. Ülikooli profesjorid, katoliku ja protestantliku kiriku eifindajad ja pal- jud poliitfikud toetawad presidenti seisu- kohta.

Mõitakse ifegi fidemete kätkestamist Saffamaaga. Ka Roosevelt isikfikult ei näi laitwat seda lahendust. „Et saada ot- seft informatfiooni seijufkorrast Saffas,“ seletas Ameerika president, „tegin ma riigifekretär Hullile ülesandeks kutsuda Ameerika jaadif Berliinist Washingtoni.“

Diplomaatfike iuhete kätkestamise ah- wardus näib Berliinis jiski olewat awal- danud teatud mõju. Weel ebameelsiwam oleks Saffale, kui see tuleks Inglismaa ja Ameerika ühise afffiooni kuulutusena, et jaamutada Saffa juutide oluforra pa- randamist.

Sellele waatamata on põhjust jellise afffiooni mõjuwuse kufhes olla ifeptiline. Saffa rezhim on pöördunud teele, mis wiib ifka laugemale kõigelt jellist, mida jeni Euroopas peeti mäartuslikuks ning kultuurseks.

Juba enam kui kabe aasta eest, 1936. a. märtsis tähendas prof. Jung ühes oma töös, et Euroopa ja eriti Saffamaa on jõndnud raskele waimjete wapustuste staadiumi. Selseiswail aastail ja aasta- kümnneil olewat oodata põhjapanewaid muudatusi, ja rahwusfofialism polewat weel laugeltki Saffamaa wiimane sõna.

On karta, et profesjor Jungi ennus- tused osutuwad õigeiks.

Sotsialistlik korsten

Puhub wali meretuul. Raskeid laineid rullub kofijedes wastu kalaranna „kufetiifidist“ kallast. Taamal tats hilist suplejat nagu wäi- test putukat lainele barjal.

Elektrijaama korstnast, suurest ja wäikest, teerutuwad wälja suitfujoad nagu määratu- mad tangad. Wäiksema suits realiseerub juba kalaranna piirkonnas, aga pikem tõsjutab tangale üle linna.

Subeliatkad wäljuwad weest... Kufki tostats nagu niidumafina lõginat. Parata- matult mõtled külmataadile ja ta nobedatele sellidele, aga effid! Branglimees hoopis käi- witab mootorit kalafadamas.

Waststi ongi nad riides ja sammuwad tergel sammul linna poole. Ife naljatawad: „Näed, kuidas sotsialism fiske murrab?“

„Kuhu ta murrab?... Ah arwad, kui lai- ned kalbast labmakaid lahti lõhuwad, et see on fiks sotsialism.“

„Ei, ei — waata ülespoole!“

„Seal pole ju muud kui tublias taewas.“

Wanasti oli elektrijaamal ainult madal korsten ja suitfust piijas ainult kalaranna rahwale. Nüüd uus, pikem korsten, et nurinat ei oleks, annab suitsu kogu linnale. Kõit saa- wad sellest matti!“

I. 2—no.

Maju ehitatakse... ajalehepaberist

Wiimasel ajal on harilikku ajalehepa- berit hea eduga hafatud kasutama ehitus- materjalina. Kus? Muidugi Ameerikas. Paber presfitasse tihedateks blokfideks, milliseid kasutatatakse eifumajade seinama- terjalina. Erilise keemilise toimingu abil see materjal muudetaffe ka tulekindlaks ja oma odawuse juures jõeferib see suure- päraseft ifemisti ruume filma ja joja wastu. Ameerika Ühendriiges on wiima- sel ajal juba mitu maja ehitatud jellest materjalist. Kuna Ameerika ajalehed ha- rikult koosnewad wäga paljudest lehekül- gedest, siis leidub uut ehituse toormater- jali külluses.

Ilmastiku ennustamine — surmanuht- luse ahwardusel keelu all.

Londoni üks tuntumaid adwokaate, kes asus uurima inglise õiguse ajalugu, jattis üllatawatele kettaegetele seadus- tele, millede maksmust pole aga tühis- tatud.

Kohates õhuminiitrit fir R. Wood'i, ta naeratades lausus sellele nelja filma all: „Ma mõistan teid surma!“ Sir Wood oli fääraseft kofetamistest täiesti üllatatud. Kuid adwokaat asus nüüd sele- tama, et Inglismaal on weel maks- mustel 13. sajandi seadus, mis keelab ilma ennustamise. Kes seda teeb, jellel kufutakse tuliste tangidega keel suust...

Kuna õhuminiisteerium iga päew ilma ette kuulatab, siis adwokaadi nali oli kõigiti põhjendatud. Wood aga loodab, et talle see kuritegu ifkagi andestataffe.

KAWA
DESSERT VAHVLI

Pilt Inglise ministrite külaskäigust Pariisi. Vasakult: lord Halifax, Daladier, leedi Halifax, mrs. Chamberlain ja Chamberlain Elisee palee ees.

„Aasia asiaatidele“

Viimastel aegadel on Hiina mäed Jaapanilt saanud väga ränki lööke, mida tähistavad Kanton ja Hankou äravõtmised. Nende löökide järele kuulutas marsjal Tsiang-Kai-Shek, et nüüd algab sõda, et nüüd kuulutatakse Jaapanile ametlikult sõda, et nüüdsest peale algab selline sõjapidamine, millist veel sõja-ajalugu ei tunne, ja et lõplikult võitjaks jääb Hiina...

Paljud Väände-Euroopa asjatundjad arvavad, et Tsiang-Kai-Sheki ei ole enam lootust jaapanlaste väljaajamiseks Hiinast, samuti ka pikemaajaliseks sõdimiseks. Sest Jaapanil on õnnestunud ära löögata ühendusteid Ameerika Ühendriikidega ja Euroopaga. Selle tagajärjel ei saa Euroopa ja Ameerika enam varustada Hiina sõjavägesid relvade ja muude sõjaliste tarvetega. Aga pikemaajaline sõjapidamine väljastpoolt relvade ja sõjaväevarustuse saamiseks osutub Tsiang-Kai-Sheki võimatuks, kuna omad arsenalid on puudulikkust hõlmatud ja töötavad väga niigalt.

Seepärast arvatakse, et ei ole kaugel filmapilt, mil hiinlased on sunnitud jaapanlastelt võtma vastu rahu, mida viimased kavatsevad pakkuda „Aasia asiaatidele“ loomungi all. Jaapani juhid, muide, on tulnud arusaamisele, et suurt ja sadade miljonite elanikega riiki ei ole võimalik valitseda nende poolt kujundatavate nuff-valitsuste abil ja sellepärast avaldavad nad nüüd valmisolekut rahu sõlmimiseks wabariikliku erakonna mõeldudama tiivaga. Nüüd marsjal Tsiang-Kai-Sheki jaapanlaste ei pea mingil tingimisel läbirääkimisi, kuna nad marsjalit täie õigusega peavad oma leppimatuse waenlasteks. On kõik alused oletuseks, et Tsiang-Kai-Shek kas loobub ise, või ta kõrvaldatakse lähemal ajal riigipea kohalt ja Kuomintangi parem tiib sõlmib Jaapaniga rahu. Ja selle tiiva tegelastest arvatavasti moodustatakse ka uus Hiina valitsus, kes sõnakultuurilt täidab jaapanlaste soovid ja kahud.

Jaapanlaste ei salga, et nende poliitika ja sõja sihts Hiinaga on walgete, ees- tätt inglaste ja ameeriklaste väljaajamine Kaug-Idast. Alles hiljuti Jaapani valitsuse juht seletas selgel sõnal, et inglaste juhtiv aeg Hiina kaubandus-tööstuses on nüüd täis saanud ja Aasia peab uuesti kuuluma asiaatidele. Monroe põhimõtte maksmapanemist idapoolsele Aasia mandril kaitseb Jaapan, kes tahab enesele kindlustada protektoraati Hiina üle, nagu ta selle enesele kindlustas ka Mandžukuo üle. Jaapani valitsus on juba avaldanud protesti „tugewamate“ lepingute vastu ja ei wariagi, et loeb tarvilikuks kõigi lepingute, sealhulgas ka 1922. a. Washingtonis sõlmitud „9 riigi“ lepingu

tühistamist. Nagu Pariisist kuuldu, kawatseb Jaapan kohe pärast Hiinaga rahu tegemist nõuda, et Hiina tühistaks „9 riigi“ lepingu. Uus sõnakultuur Hiina valitsus, loomulikult, toimibki Jaapani näpunäidete kohaselt, tühistades kõik „tugewate“ lepingud, ja teeb riikidele ettepanekud sõlmida uued lepingud, kusjuures aga uute lepingute sõlmimisel Jaapan saab erilisi soodustusi.

Kuidas ja kas üldse „walged“ suurriigid avaldavad vastupanu „Aasia Monroe õpetuse“ teostamisele ja nende väljaajamisele Kaug-Idast? Itaalia ja Saksamaa, kes Jaapaniga seotud kommunismivastase lepinguga, teatasid juba waremalt, et nad tunnustavad (millistel tingimustel, on teadmata) Jaapanit Kaug-Ida juhtiva riigina ja omistavad temale Hiina tööstuses ja kaubanduses eesõigustatud seisukoha. Saksamaa pealegi „9 riigi“ lepingust oia ei võtnud.

Ameerika Ühendriigid seewastu on korraldaval protesteerinud „9 riigi“ lepingu ja „lahtiste uste“ poliitika rikkumise vastu. Kuid viimastel päevadel Ameerika, Inglismaa ja Prantsusmaa vahel ajetteidnud mõttevahetustest selgub, et Ameerika valitsus ei kavatse minna kaugemale platoonilistest protestidest ja nootide esitamistest. Prantsusmaa kawatseb ära oodata sündmuste arenemist. Mis aga puutub kõige rohkem Hiina kaubandusest ja tööstusest hõlmitud Suur-Britanniasse, kes on Hiinas investeerinud kui wast mitte miljardeid, siis wähemalt sadajad miljonid naelsterlingeid, siis olgu mainitud Chamberlaini hiljutine kõne alamkojas. Selles kõnes Chamberlain ütles, et sõja lõppemisel wajab Hiina ja Jaapan juuri kapitale purustatud linnade ja ettevõtete uuesti ülesehitamiseks. Jaapanil aga kapitalid puuduvad, mispärast pöördutakse nende saamiseks Suur-Britannia poole. Nagu sellest nähtub, on Inglise valitsus walmis Jaapanile andma wajalisi kapitale, tingimusel, kui ei wõeta tarwitusele „kollase Monroe“ õpetust ja ei loobuta „lahtiste uste“ poliitikast. Aga kohe selle järele Jaapani valitsus ruttas seletama, et tal sugugi ei ole kawatsewuse wajalisi kapitale Inglise maalt ostima minna ja et ta saab läbi ilma Inglise maalt rahalise abi tagi.

Seega on Euroopal ja Ameerikal karta, et neilt wõdetakse ära määratsetud Hiina turg ja nad kaotavad Hiinas investeeritud suured kapitalid ning neile üldse juletakse hõlpsasti Kaug-Ida. Kuid neid kaotusi ei peetagi nii kardetawaks, kui Jaapani hegemooniat kogu Ida-Aasias ja loomungi — „Aasia asiadidele“ — mõjulepääsemist. Sellel on walge raske kohtu palju raskemad ja haaduslikumad tagajärjed...

Kolm päeva kodu- ja välismaalt

Rodumaalt.

Lasnamäe weetorstift walmis

Uus Lasnamäe weetorstift on kogu 2200 m pikk ja läts maksma 52.500 kr. Uus torustik annab wett Katuselapi tänapäele ja osaliselt Ballasti, Lasnamäe, Raewalla ja Kivimurru tänavatele. Siiani on wesi juhitud juba 50 krundile.

Lasnamäe weetorstiftu ehitamine oli ühenduses suurte raskustega. Tööd raskendas Lasnamäe paekihid. Suur hulk töid tuli teetõttu sooritada lõheainete abil. Kui normaalselt läheb üks meeter torustiftu ehitamist maksma 11 krooni, läts Lasnamäe torustiftu ehitamisel mõni meeter maksma kuni 35 krooni.

Lasnamäe weetorstiftu järgi oli siiani suu puudus. Elanikud pidid hankima wett kaewudest. Eriti walusalt andis torustiftu puudumine tunda aga tulekahjude korral.

Kuna Lasnamägi on ülemiste järwega ühel kõrgusel, siis aitab sõjaväe haigla juures asetsew pumbamaja kaasa weefuride tõstmisele.

Olgu mainitud, et oia Lasnamäe weetorstiftu torusid on wastupidawamast materjalist. Nii on kogu Kivimurru tän. torid mitte malmist, waid terasest.

„Ehitusföö“ alustas tegevust

Toimus kaubandusliku ühingu „Ehitusföö“ esimene peakoosolek, mille majandusministri nimel awas ministriabi Ed. Wendelin. Awamiskõnes Ed. Wen-

delin rõhutas neid ülesandeid, mis äsja afutatud ettevõtetel seisawad ees. Tähtsamaks neist ülesannetest on loostöö loomine era- ja riigienamusega tellisföö tehaste wahel turu warustamiseks ehitusfööwõdega, millega ühtlasi taotletakse tulekindla ehitusmaterjali lewitust nii nagu seba näeb ette rahwamajanduslik program.

Wälismaalt.

Walge Tähed suuriist Soome presidendile

Soome wabariigi president Kallio wõttis presidendilossis audientil wastu Eesti laaditu Möllerioni ja Eesti wabariigi presidendil Kõndustkindrali kindral Jonsoni. Audientil kindral Jonsoni andis president Bätti ülesandel Soome wabariigi presidendile üle temale annetatud Eesti Walge Tähed suuriisti ühes ketiga. Kell 13.15 president Kallio andis lossis kindral Jonsoni auks eine, millest peale Eesti laaditu Möllerioni ja laaditonna sekretäri Kottari wõtsid oia weel beaminister Cajander, wälisministri asetäitja Botonmaa, siseminister Reffonen. Sõjawägede ülemjuhataja kindral Östreman j. t.

Dr. Sacha Tšehhi presidendiks

Braha kõrgema administratiivkohtu senine esimees dr. Sacha waliti Tšehhoslowakkia rahwuskoogu poolt 273 häälga wabariigi presidendiks. 39 kommunistliku rahwalaaditust jätsid häälde andmata. Slowakkid panid oma häälde eriliselt urni. Saksa rahwusloolikultuud rahwalaaditust ja senaatorid jäid walimisest eemale. Kuna nad peawad presidendil walimisest Tšehhide, slowakkide ja ruteenlaste liiesajaks.

Tervise nurk

Külmetusest ja külmetushaigusist

Dok. dr. med. J. Lepp. „Terwis“.

Külmatunne on organismi kaitseabi- nõu, et waritsewast õhust teada saada ja ennast kaitsta. Kaitsetus külma toime wastu on haiguslik nõrkus. Üksikud inimesed on wastuõrlikud hingamisteede katarridele, reumale jne. Sellist organismi nõrkust, millele omatakse talduwust sündimisest saadik, ei ole meie wõimelised muutma, nad wajawad hooldistest ja hoidmist.

Sünnipärase külmatundlikkuse kõrwal efineb ka hiljem omandatud külmatundlikkust. Sel puhul on suur tähtsus kaswatuslikel tegureil, alates lapse nooremast east. Wanemad ei luba lastel wabalt liikuda ilmale wastawas riietuses. Lapsi riietatakse ülesliiga soojalt wõi hoitakse väga soojades ruumides. Ja lapsel tekib alaline turtus külmetuda. Tõeliskult muutuwad sellised lapsed õrnaks ja nende wastupanuwõime haigusile nõrgemaks. Wäiksemasti jahedamast tuuletõmbusest on küllalt, et sellised lapsed laakid nohu, kurguwalu, kõha, reumanahte jne.

Kartus ükiskuis perekonnas külmetuseest on niinõrked suur, et mitte ainult talwel ei hoita lapsi kinniste uste taga, waid ka juwel, millal isegi aknad sulatakse.

Glades huljana kirtas fuletud ruumis loos, lewib igasugune taud kergemini haigelt terwele. Sellitatud, kinnistes ruumides hoitud lapsed on palju nõrgemad haigusile wastu panema. Wõrrelge nuremetaime kaswahooneetaimetega, siis selgub igatihele, kui tähtis on ennast ja oma lapsi karastada, et wastupanuwõimeliseks muutuda.

Mainitud wäärnähted tuleb kõrwal- dada ja eriti hoolt kanda, et lapsed ja täiskaswanud arenefid tugewaks ja wastupanuwõimeliseks külma mõjule ja üldse haigusile.

Eriti soodjad tingimused kehakarastu- seks awanewad igale isikule laias ulatuses suwel. Wiibides suwel wärskes õhus, wõttes õhu- ja päikesewanne, mõõdukalt supeldes, kofub inimorganism ja muutub palju tugewamaks.

Samaselt tuleb kehakarastusele mõ- telda sügisel ja talwel. Talisport on huiwitat ja omapärane. Kelgutamine, suusatamine, uislemine ei jäta head toimet

awaldamata organismis, kui hoitud- takse liialdustest.

Organismi wastupanus külma toimele on tähtis uue soojuse tekkimine lihas- konna töö abil ja selle soojuse kandumine wene abil keha pinnaliskihatesse õladesse.

Riuetuda tuleb wastawalt ilmale. Teetudes kogemusele, wõib üldreeglik pida- da, et sügisel wõib kauem kaita kergemas, aga kewade tulekul pikemat aega soojemas riietuses. Hooldiseda eriti, et jalad olefid alati soojad.

Et wältida igasuguseid pahesid ja terwiserikkeid, on tarwilik täita mitmesuguseid terwishoimundeid. Tuleks hooldiseda eluruumide puhuse eest, et seal ei puuduks wärske õh, walgus ja päikene. Sea toit õigel ajal, korralik eluwiis ja küllal- dare puhkuse ei jäta oma head mõju ter- wisele awaldamata. Sel puhul on iga hästi karastatud organism wõimeline wastupanu awaldama ka külma toimele.

Sajalt tuntud on ükiskuis tekkivad walu- sed seljas nimmete kohal, o. reumaatiline nimmewalu, millist arstid nimeta- wad lumbago'ks. Nimetatud haigus al- gab sageli külmetuse järele, kui töö järele higistatud nimmepiirkond satub tõmbe- tuulesse. Selline haigus efineb pesunais- tel, pagariel, ahjukitajil, mullatöödliil- ine. Haigel on igasuguse liigutuse juures suured walu seljas, kas ühel wõi mõle- mal pool. Selline haige wajab soojas wõõdis lamamist ja rawimist arsti nõu- ande järgi.

„Estonia“ tõi lauale

uue opereti, Joseph Beeri „Poola pulmad“. Häid uusi operette tuleb wiimastel ajal juure wähe, nagu oopereidki. Seetõttu „Estonia“ operetitegelastel pole olnud kerge oma üles- andeid täita. „Poola pulmad“ lauwastus, täis temperamenti, täidab talle pandud lootused.

D. Lutsu „Argipäew“ Tõllisteatris

Tõllisteatris oli äsja esietendusel D. Lutsu „Argipäew“. Särewi uue, õnnestunud dra- matiseeringuna. Argipäewil, kuid küllalase laupäewa-õhtu soojusega mõimaldas Lutsu selle uue dramatiseeringu kaudu kõigiti kenna eten- dusõhtu, loomulikult Tõllisteatri näitlejate tiheda mängu waral.

Lutsu on mõnus lugeda, aga ka mõnus la- wal mängituna jäljida.

Raadio.

Laupäeval, 3. detsembril. 7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 7.20 päevaundised. Ilmateade. 7.30 hommikufontiert. 8.15 hommikupalvus — sp. M. Soomre. 8.35 pere-naistele. 8.40 turuteated. 16.50 teated ja reklaam. 17.50 lõbusaid laule laupäeva pärasõlmunaks. 17.50 Jüri Sumatow: Sempert looming: ülemaade ja näited (wene keeles). 18.10 noortele: „Lapani lööving“, Lariin-Röösti noorjoo-luudemäng Soome ajalooft. Tõlkinud Salme Luide-Wettit. 18.40 päevaundised. 19.00 õige aeg. Teated. 19.05 kümme minutit saatetawast. 19.15 nädalalõpu-fontiert. RR orkester. 20.10 „Kofelastuja“, taitend J. Linnantõski romaani „Laul tulipunast lillist“. Loeb Hugo Laur. 20.30 „Rõõmus Soome ilb“. Cesti ja Soome ringhäälingu ühine firew faade. 21.20 wanu toreid tant-sulugufid. 22.00 õige aeg. Päewaundised ja sporditeated. 22.10—24.00 Nõmuusita nädala lõpetufeks. R. Strobeli tantuorkester „Gloria“ ja heliplaadid.

Viibapäeval, 4. detsembril. 8.00 äratusmäng. Wõimlemine. 8.20 agr. J. Saarjoo: Põllumajanduslikult kirjanduseft. 8.40 põllu-

majanduslikud teated. Ilmateade. 8.45 hommikufontiert. 9.55 Tallinn ja Lääri: jumalateenistus Toompea Kaarli kirikus — sp. M. Soomre. Lääri: jumalateenistus Peetri kirikus — sp. J. Treumann. 12.00 Raamatunädala avakuts. („Estonia“ kontsertfaalif). 13.30 Cesti muusika. 14.00 mõtiskluse-bet. 14.10—15.00 lõunamuusika. 16.50 teated ja reklaam. 17.00 Armatu meloodias ja rütmis. (Ludisheliplaate.) 18.00 M. Sifemäe: Milleks inimesele kunst? (2.) 18.20 wana tantsumuusika. 18.50 päewaundised. 19.00 õige aeg. Teated. 19.05 Mikrofon Lääri peal. Tõst ja lõbusat Lääri üliõpilaselust — J. Moor. 20.20 luggemistised peergo walguksel. P. Wiiding ja M. Waino eitlewad meie kirjanduse efitafid. 21.00 Wene ooperi- ja balletimuusika. RR orkester. 22.00 õige aeg. Päewaundised ja sporditeated. 22.10—23.00 tantsumuusika „Estonia“ Walgeft faalif — J. Pori orkester.

Esmapäeval, 5. detsembril. 7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 7.20 päewaundised. Ilmateade. 7.30 hommikufontiert. 8.15 hommikupalvus — misjonär M. Weepar. 8.35 Tallinn ja Lääri: turuteated. 13.00—13.40 Kooliraadio. 16.50 teated ja reklaam. 17.00 Lääri ja Lääri: Inglife keel algajatele — mag.

J. Silwet. Tallinn: Karakterpalafid. 17.30 Inglife muusika. 18.00 Mag. Mall Jürma: Raine ja raamat. 18.20 Soome tenori W. Sola kontiert. 18.40 päewaundised. 19.00 õige aeg. Teated. 19.05 wiis minutit terwi-jele — dr. med. M. Raff. 19.10 muusika teel-pillidele. RR orkester. 19.40 raadiowestlus — RR direktor inf. J. Olbrei. 20.00 Lebari helindeid. RR orkester. 20.40 GRM direktor dr. J. Linnus: Rahwusliku omapära offin-guist. 21.00 Lääriwõski-õhtu. Corio-trio ja Ja Luulepp (sobran). 22.00 õige aeg. Päewaundised ja sporditeated. 22.10—23.00 Si-nine esmapäew.

Teisipäeval, 6. detsembril. 7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 7.20 päewaundised. Ilmateade. 7.30 hommikufontiert. 8.15 hommikupalvus — sp. mag. M. Horn. 8.35 pere-naistele. Turuteated. 12.00—12.40 Kooli-raadio. 16.50 teated ja reklaam. 17.00 man-doliinimuusika. 17.30 Termitufi labe tagant. 17.50 Soome koorilaul. 18.10 lastele. 18.40 päewaundised. 19.00 õige aeg. Teated. 19.05 Mikrofonimatt yifi Soome labe põhjapoolset kallast. 20.00 Soome iheiswulpepäewa aktus. („Estonia“ kontiertfaalif). 21.30 Soome wiulifoolofid. 21.45 kirjanduslikud uudised. 22.00 õige aeg. Päewaundised ja sporditeated.

22.10 Soome orkestrimuusika. 23.00—23.10 esperantofeelne nädalafroonita.

Reinädalal, 7. detsembril. 7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 7.20 päewaundised. Ilmateade. 7.30 hommikufontiert. 8.15 hommikupalvus — sp. M. Soomre. 8.35 Tallinn ja Lääri: turuteated. 16.50 teated ja reklaam. 17.00 Lääri: Brantufje keel — mag. R. Kann. Tallinn ja Lääri: M. Campoli orkester män-gib. 17.30 Käästufefid. 17.45 Lääri: inf. G. Werret: Põllumajanduse mehhaniiserimist (1.). 18.00 Lääri: Põllumajanduslikud teated. 17.45 Tallinn ja Lääri: M. Cortot mängib. 18.10 kontiertmarsje. 18.40 päewaundised. 19.00 õige aeg. Teated. 19.05 loomifontiert. 19.50 wälistpoliitiline westlus — S. Kaba-mägi. 20.10 õhtumuusika. Corio-trio. 20.55 „Raamatute festel“, luule- ja muusikapõimif. Deklamatfioon — M. Panter. 21.25 Toti ja Tito laulawad. 21.45 lastewanematele. S. Bloompuu: Kes on lapse autoriteet. 22.00 õige aeg. Päewaundised ja sporditeated. 22.10—23.00 E. Lalo helitõid.

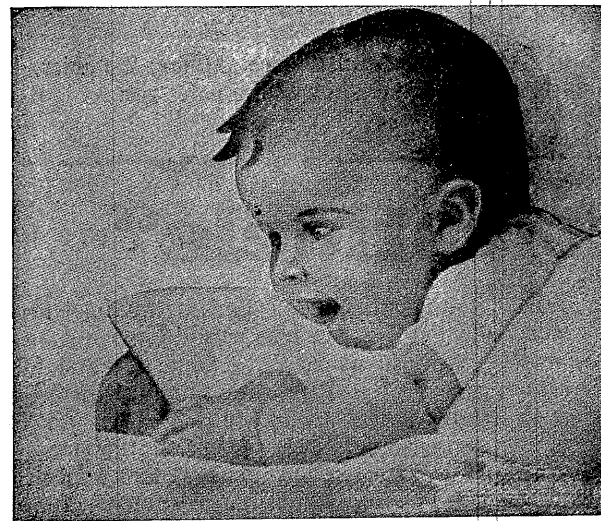
Wastutaw teatoimetaja: R. Wiederfeldt.
Wäljaandja Tallinna Majaomanikkude Selts

Tallinna Majaomanikkude Pank OÜ

Harju t. 45 (Vabadusväljaku nurgal)

Välisraha, seifid
laenud, hoiusummad

Linnamaksude ja tulumaksu vastuvõtmine

Ligi kaks aastakümnet va-jab ta hoolitsevat ja toetavat kätt. See on pikk aeg. Mis-suguseks kujuneb lapse tu-levik, kui isa elutee peaks varem lõppema? . . .

Parim, mida isa oma lapse kasuks võib teha on võtta küllaldane elukindlustus

»EEKS-MAJAS«

Parimad kiiresti kuivavad
Põranda lakkvärvid „Garanti“
Emailvärvid, piirituslakid,
poliituriid
Saada värvi- ja majandus-
kauplustes
„RUBOL“ Tallinn, Narva 12
Tel. 314-79

Plekitöööstus I. HAITOU

Tallinn, S. Pääsukese 3 Tel. 305-39

Katuste katmine
ja parandus
Soodsad maksutingimused

Vihmaveetorud,
rennid, korstna-
kaped, plekkah-
jud, igasugused
pleki- ja vasa-
tõid

Auto- ja raadioakumulaatorid

tehakse mõõduka
hinnaga uueks

Niguliste tän. 7. Telefon 460-57

Villast vatti peenimast merinovillast,
beeži, valget ja musta,
villaseid sokke oma tööstuse lõngast,
käsitöölõngu valgeid ja värvilisi,
vatihelbeid patjade täitmiseks,
puuvillast vatti tuntud headuses
soovitab

Villa- ja vatitöööstus H. TESLON
asut. 1884. a.

Merepuiestee 17, Tallinn, tel. 303-82

Arstid

Hambaarst Marta Poljak

Hamba- ja juubaigused,
kunihambad.
Uus tän. 20, telef. 441-73.
Wastuvõtmine tella 10—1 ja
1/25—7.

Majaomanikkude Seltsi liit-
metele vastuvõtmine alan-
datud tariifiga.

Ümberkolitud

Hambaarst

L. Buras

Kunsthambad

Viru 9 krt. 8

Telef. 448-41

V.-v. kl. 10—1 ja 4—7

T. M. S. liikm. hinnalaadus

Hambaarst

Sergei Rešanski

Pikk t. 47, k. 5. Tel. 412-34

võtab hambahaiged vastu

kl. 9—12 ja 2—7

Pühap. 10—1

Kunsthambaste

laboratoorium

Ammaemand-masseerija

M. Pardu

(Lindman)

Elan nüüd

Tatari tän. 26-3

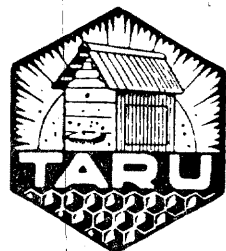
Telef. 464-40

Kufe 8—5. Korteri — tuba
ja efit, elekter, floiet ja wesi
fojas. Aluult 2-le inimesele.

Defari 49—5. 1 tuba wa-
heseinaga, 2. kord, elekter, wesi
ja floiet fojas. Üür 22 fr.

Wate 7. Kõrda majahoiu-
jalt. 3-toaline korter, täna-
wapoline, wastu päikst (il-
ma efituta).

Suna 8 — majahoiuhoiust.
1 tuba pliibiga, 1. kord, elek-
ter, wesi ja floiet fojas. Wä-
teta inimesele.

Külastage

„TARU“ meeladu

Aia tän. 5-a, tel. 433-06

„Taru“ väärtmesi on
analüüsitud — võltsimata
ja puhas. Haigetele ja asja-
armastajatele mee-erisordid.

Müük suurel ja väikesel arvul.

KÕIKI POTISEPA- TÖID

tehakse vilumuse-
ga ja korralikult

Potisepp

A. ADAMSON

Tallinn, Võrgu 3-7

Telef. 418-95

Pesurulle,

vändast aetavaid,

müüa

Pärnu m. 70

Puhveteid,
riidekappe,
diivaneid,
tugitoole

ostate soodsalt mööblilaost
Narva mnt. 10, tel. 312-46

• Soodsad maksutingimused

Kiivalaia 48—5. 4 tuba,
fööt, efit, parkettpõrand, 2.

kord, elekter, wesi ja floiet

korteri, wannituba. Samas

saada suur, walge tööruum.

S. Baterei 9—9. Tööstus-
ruum wõlja üürida, sobiw ka

kauplusfeks. Suurus 20 rtm.

põrandap. Kuum, soe, test-
fite.

Tehnika 17—7. Töötab
wõi ärriruum ära anda. Tel.
417-82.

Räbni 4—2. 2 tuba, fööt,
efit, 1. kord, elekter, wesi ja
floiet korteri, üldwau. Sama-
saks faks tööruumi, üts-
föit mis otstarbeks ära anda.

Radara 2—4. Kaks töö-
toaruumi üürile anda. Wesi
ja elekter fees.

Rõmmel, Glebni 20—3, jaa-
maist 4 min. tee. 3 tuba,
fööt, wesi faemus, floiet for-
teris, elekter.

Rõmmel, Glebni 20—3, jaa-
maist 4 min. tee. 3 tuba,
fööt, wesi faemus, floiet for-
teris, elekter.

Rõmmel, Glebni 20—3, jaa-
maist 4 min. tee. 3 tuba,
fööt, wesi faemus, floiet for-
teris, elekter.

Rõmmel, Glebni 20—3, jaa-
maist 4 min. tee. 3 tuba,
fööt, wesi faemus, floiet for-
teris, elekter.

Rõmmel, Glebni 20—3, jaa-
maist 4 min. tee. 3 tuba,
fööt, wesi faemus, floiet for-
teris, elekter.

Rõmmel, Glebni 20—3, jaa-
maist 4 min. tee. 3 tuba,
fööt, wesi faemus, floiet for-
teris, elekter.

Rõmmel, Glebni 20—3, jaa-
maist 4 min. tee. 3 tuba,
fööt, wesi faemus, floiet for-
teris, elekter.

Rõmmel, Glebni 20—3, jaa-
maist 4 min. tee. 3 tuba,
fööt, wesi faemus, floiet for-
teris, elekter.

Rõmmel, Glebni 20—3, jaa-
maist 4 min. tee. 3 tuba,
fööt, wesi faemus, floiet for-
teris, elekter.

Rõmmel, Glebni 20—3, jaa-
maist 4 min. tee. 3 tuba,
fööt, wesi faemus, floiet for-
teris, elekter.

Rõmmel, Glebni 20—3, jaa-
maist 4 min. tee. 3 tuba,
fööt, wesi faemus, floiet for-
teris, elekter.

Rõmmel, Glebni 20—3, jaa-
maist 4 min. tee. 3 tuba,
fööt, wesi faemus, floiet for-
teris, elekter.

Rõmmel, Glebni 20—3, jaa-
maist 4 min. tee. 3 tuba,
fööt, wesi faemus, floiet for-
teris, elekter.

Rõmmel, Glebni 20—3, jaa-
maist 4 min. tee. 3 tuba,
fööt, wesi faemus, floiet for-
teris, elekter.

Rõmmel, Glebni 20—3, jaa-
maist 4 min. tee. 3 tuba,
fööt, wesi faemus, floiet for-
teris, elekter.

Rõmmel, Glebni 20—3, jaa-
maist 4 min. tee. 3 tuba,
fööt, wesi faemus, floiet for-
teris, elekter.

Imanta 23—7. Kaasüüri-
listeks wõivad tulla kaks
meesterahwaft, soowitaw wen-
nab. Näha kl. 2—6.

Kiivlaia 6—1 wõi Bal-
dioki mnt. 21-a—3. Üksitu
naisterahwa juure wõivad
kaasüürilisteks tulla 2 feli-
mistes aastates, kindlas tee-
nistuses iifitu.

Suna 7—8 — kiwimaja,
hoowis. Teenistujesolew mees
wõib tulla wäikeste perefon-
da kaasüürilisteks. Soowitor-
ral ühes koftiga.

Näha 37—14 (Kreutzwalbi
tn. nurgal). Mööbliga toad:
kaks koo, üks eraldi, üürile
anda. Näha äripäewil tella
10—12, pühap. kl. 12—14.

Teateid laab Kiivalaia 37,
müet maiaft, wuutwifafatufu-
seft. Mööbliga tuba ära an-
da 2 korralitule iifitule.

Sõja 17—13. 2 ametis iifi-
kut wõivad kaasüürilisteks
tulla. Kiivlaia peale kl. 4.

Näha 7—1-c. Sisef. hoo-
wift. 2. krt. Meeskaasüürili-
ne laab sooja ruumi. Näha
peale kl. 6 õht.

Rõidu 110—8. Uues ma-
jas kuu, soe tuba ära anda
ühes tarnwifitu mööbliga.

Räbni 7—16. Kaasüürili-
feks wõib tulla korralit. kind-
las teenistuses, mittejuutitaja
iifit.

Kõrvaldali 5—6. Korralitfu
kaasüürilist waja.

Wõla 10—14. Radriorus.
Tuba mööbl. efit ilma saada
kettitatega majas. Soowlew
kuum ipeft, parkett, wann,
elekter jne. Näha õhtul tella
6—10.

Näwrel, Tuule tän. 12—1.
Möbl. tuba ära anda.

Näwrel, Tuule tän. 12—1.
Möbl. tuba ära anda.

Näwrel, Tuule tän. 12—1.
Möbl. tuba ära anda.

Näwrel, Tuule tän. 12—1.
Möbl. tuba ära anda.

Näwrel, Tuule tän. 12—1.
Möbl. tuba ära anda.

Näwrel, Tuule tän. 12—1.
Möbl. tuba ära anda.

Näwrel, Tuule tän. 12—1.
Möbl. tuba ära anda.

Näwrel, Tuule tän. 12—1.
Möbl. tuba ära anda.

Näwrel, Tuule tän. 12—1.
Möbl. tuba ära anda.

Näwrel, Tuule tän. 12—1.
Möbl. tuba ära anda.

Näwrel, Tuule tän. 12—1.
Möbl. tuba ära anda.